

Sortprovning av vallarter – återblick och framtidsspaning

Lantbrukshögskolan, sedermera SLU, har under lång tid ansvarat för den officiella sortprovningen av olika vallarter. Sedan 1980-talet, då jag började arbeta med detta, har det skett stora förändringar. Nya aktörer har anmält sorter, varav många från andra länder, vilket har gett ett större utbud för lantbrukarna. Här ges en översikt över utvecklingen.

Organisation

Ansvaret för den officiella sortprovningen av vallgräs och vallbaljväxter har SLU. Växtproduktionsekologi i Uppsala ansvarar för södra och mellersta Sverige och Norrländsk jordbruksvetenskap i Umeå för norra. Nytt från september 2021 är att en föreståndare har tillsatts som ska hålla samman hela verksamheten. I början av varje år träffas företrädare för SLU, anmälare av sorter, Svenska utsädesföretagens förening, Jordbruksverket och utförare för att detaljplanera årets provning. Vallprovningen har två uppdrag, dels att för Jordbruksverket prova VCU-sorter (Value for Cultivation and Use) som kan tas in på sortlistan, dels att prova utländska marknadssorter från EU:s gemensamma lista. Den andra delen är betydligt större i volym.

Provningen över tid

Det finns tillförlitlig statistik på hur vallprovningen i södra och mellersta Sverige har sett ut sedan 1955. Antalet sortförsök har gått lite upp och ner. Som mest var det i andra halvan av 1960-talet med omkring 120 skördade försök varje år. Med ett försök avses en sortjämförelse, oftast inom en art, på en plats. Från 1967 finns det tillförlitliga uppgifter om var sortförsöken legat. Flest sortförsök har legat i Skåne, mycket beroende på att Lantmännen har haft sin förädling där. Därefter kommer Uppsala, Halland, Rådde (södra Västergötland) och Dalarna i fallande ordning. Totalt 30 platser har förekommit, delvis beroende på att de officiella sortförsöken ofta låg på Lantmännens förädlingsstationer i ett samarbete som gick långt tillbaka.

Foto: Magnus Halling

Detta system upphörde 2009 i södra och mellersta Sverige. I norra Sverige finns det fortfarande kvar. Antalet sorter i varje försök har oftast varit mellan 7 och 18, beroende på art. Flest antal sorter som noterats var i ett försök med engelskt rajgräs 2013–2015 som omfattade nästan 30 sorter.

I mitten av 1990-talet kom Scandinavian Seed in som ny aktör på marknaden för lantbruksväxter. Deras anmälningar av utländska sorter ökade omfattningen av sortförsöken. Framför allt ökade anmälningarna av sorter av vitklöver och blålusern. Från 2005 ökade försökskostnaderna per sort vilket ledde till att antalet försök och anmälda sorter gick ner betydligt (tabell 1). Provningen av rödklöver upphörde helt ett par år. År 2009 var det bara 46 skördade sortförsök i södra och mellersta Sverige. Något behövdes göras och lösningen blev att minska antalet platser till tre basplatser som företagen betalade och tre kompletterande som Sverigeförsöken betalade. Med färre platser blev kostnaden per sort lägre och anmälningarna av nya sorter gick åter upp, vilket tydligt syns i tabell 1. Sedan 2012 har antalet skördade försök legat stabilt på ca 55 st.

Sortförsöken har oftast inte sått i artblandning, utom vitklöver som blandas med 1/3 ängsgröe. Kvävegödslingen har justerats upp flera gånger enligt Jordbruksverkets rekommendationer, beroende på art. Den senaste justeringen gjordes 2016. Observationer som har gjorts och/eller görs i försöken gäller avkastning, andel främmande art, botanisk utveckling, planttäthet höst och vår, samt eventuella skador och sjukdomar. Näringsanalys med NIR görs i första skörd i vall 1 sedan 2015.

Tabell 1. Antal sorter som anmälts till vallprovningen åren 2009–2021 i södra och mellersta Sverige

År	Antal sorter
2009	41
2010	97
2011	75
2012	81
2013	109
2014	96
2015	67
2016	74
2017	76
2018	73
2019	64
2020	67
2021	58

Under perioden 2003–2008 fanns det pengar från Jordbruksverket för att utföra en ekologisk provning av timotej,

Forts. nästa sida

ängssvingel/rörsvingel och engelskt rajgräs/rajsvingel. Gräsen samodlades då med en baljväxt.

Utvecklingsarbete

Kvaliteten i utförandet av fältförsöken, från PM till färdiga resultat, är och har varit en viktig fråga. Väl utförda försök ger mindre oförklarad variation och pålitligare resultat. Till att börja med måste det PM som beskriver utförandet vara tydligt och fullständigt. Nästa steg är att öka kompetensen hos utföraren av sortförsöken. Ett exempel är graderingskurser som ordnas av ämneskommittén Vall och grovfoder som tillhör Fältforsk. För att kunna göra subjektiva bedömningar, såsom okulär bedömning av planttäthet, behövs kunnskap och erfarenhet. Försökshandboken som utvecklats av Fältforsk och ämneskommittéerna är en viktig referens i detta sammanhang. Jens Weibull vid Jordbruksverket gjorde en utredning 2013 om sortprovningen som pekade på många viktiga saker. KSLA och Svenska Vallföreningen har vid flera tillfällen haft möten och diskussioner om sortprovningen. Allt detta bidrar till en ständig utveckling och förbättring av metoderna.

Historiska data

Med hjälp av medel från KSLA kunde i slutet av 1990-talet försöksresultat från 1955 i det första digitala försökssystemet Ultvar föras över till nästa system Superbase, den första fungerande databasen. I Ultvar fanns mycket av datan på hålkort och magnetband. Det har inte gått att föra över resultaten från Superbase till dagens system NFTS (Nordic Field Trial System), men däremot till Fältforsks (<https://www.slu.se/faltforsk>) söksystem. Inom en snar framtid blir allt detta sökbar.

Publicering av resultat

Publiceringen av resultat från vallprovningen har utvecklats. Först fanns boken Sortval (Vallväxter till slätter och bete samt grönfoderväxter) och alla resultatrapporter bara på papper. När Fältforsk startade sin webb för ca 20 år sedan övergick man till pdf- och excelfiler. Denna sommar har alla sammanställningar av provade vallarter också lagts in på www.sortval.se för första gången, vilket gör resultaten ännu mer tillgängliga. Det senaste Sortval täcker vallprovningen i hela Sverige för första gången på ett helt integrerat sätt. Under lång tid var det bara avkastningen av ren art som publicerades, med främmande arter borträknade. Sedan 2020 redovisas total avkastning och andelen främmande arter i procent. Det har dock inneburit mycket liten skillnad i avkastning. Viktiga kanaler för att nå ut med resultat är också Svenska Vallbrev, Vallkonferensen och regionala konferenser.

Nytt Sortval vall 2020/2021

En ny upplaga finns av boken ”Sortval för södra, mellersta och norra Sverige 2020/2021”.

Boken redovisar senaste resultat från sortprovningen i vallväxter och grönfoderväxter i Sverige i huvudsak från tioårsperioden 2011 till 2020. Totalt presenteras 99 olika sorter inom 16 olika arter. Denna skrift är avsedd som vägledning för rådgivare, enskilda jordbrukare samt utsädehandeln, och omfattar det aktuella sortimentet av våra vanligaste växter till slätter, bete och grönfoder. Sammanställningen omfattar absolut och relativ torrsubstansavkastning samt fördelning på olika delskördar. Provade sorter beskrivs ingående och jämförs i egenskaper. Detta bör kunna ge läsaren en

Kopplade forskningsfrågor

Flera forskningsprojekt har under åren kopplats ihop med sortprovningen, antingen för att utveckla den eller för att utnyttja befintliga försök för vidare studier. Anpassning av skördetiden efter olika sorters utveckling är ett område som har diskuterats. I ett forskningsprojekt testades därför två tider för första skörd i gräsförsöken. Resultatet visade att nuvarande system att skörda vid mätarsortens vippgång ofta ger en bra jämförelse när det gäller ts-avkastning, även för sorter eller arter av olika tidighetstyp i samma försök. Flera studier har gjorts gällande konkurrensförmågan hos olika sorter i blandning med andra arter. En viktig slutsats är att det finns en positiv korrelation mellan stor avkastning och stor konkurrensförmåga hos en sort.

Framtiden

Vallprovningen är till sin natur kostsam genom flera skördar och skördeår. Särskilt drabbade är arter med mindre försäljning av utsäde, såsom blålusern. Provningen bekostas till största delen av anmälande företag, utom en del kompletterande försök som Sverigeförsöken står för samt de resurser som Fältforsk bistår med. I framtiden borde det finnas en budget för att säkerställa att även små, men strategiskt viktiga, arter kan få sorter godkända.

Resultaten kommer framöver att bli mer lättillgängliga. Ett EIP-projekt med titeln ”Bättre beslutsunderlag för odlingsstrategi”, som Hushållningssällskapet i Halland driver och där SLU är med, går ut på att göra alla resultat i NFTS mer tillgängliga och sökbara samt med möjlighet att filtrera ut det man vill ha. Sortprovningen inkluderas i detta arbete.

Teknik där man använder drönare för att fotografera eller skanna strålningsspektrum blir snart rutin för att få mer information på parcellnivå. Att bestämma exempelvis planttäthet eller marktäckning blir därmed snabbare och säkrare. Utvecklingen hos olika sorter kan på så sätt följas bättre över tid.

Magnus Halling, SLU. Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 29, e-post: magnus.halling@slu.se

Lästips:

Försökshandboken. 2021. Sveriges lantbruksuniversitet. Fältforsk, (www.slu.se/faltforsk).
Halling, M.A., Sandström, B., Hallin, O. & Larsson, S. 2021. Vallväxter till slätter och bete samt grönfoderväxter. Sortval för södra, mellersta och norra Sverige 2020/2021. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för växtproduktionsekologi. <https://pub.epsilon.slu.se/24419/>
Sandström, B & Barrlund, M. 2021. Sortprovning 2020 – vallgräs och vallbaljväxter. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap. Nytt 1. 4 s. <https://pub.epsilon.slu.se/22139/>

uppfattning om bäst lämpade sorter beroende på klimatområde och odlingsinriktning. Det senaste Sortval täcker vallprovningen i hela Sverige för första gången på ett helt integrerat sätt.

Skriften kan laddas ner som pdf: <https://pub.epsilon.slu.se/24419/> eller beställas i bokform gratis från: Hushållningssällskapet Försäljning, Thomas Linné / HIR Skåne AB, Borgeby Slottsväg 11, 237 91 Bjärred, tel: 010-476 20 00, 0708-81 66 11, e-post: thomas.linne@hushallningssallskapet.se

Äldre versioner av Sortval vall finns som pdf på <https://www.slu.se/faltforsk> under Ämneskommitté Odlingsmaterial.

Referens:

Halling, M.A., Sandström, B., Hallin, O. & Larsson, S. 2021. Vallväxter till slätter och bete samt grönfoderväxter. Sortval för södra, mellersta och norra Sverige 2020/2021. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för växtproduktionsekologi. 76 s.

Produktion med flera djurslag på europeiska gårdar

I projektet Mixenable har vi studerat ekologiska gårdar som har mer än ett djurslag. Målet var att öka förståelsen för denna typ av produktion och att finna uthålliga och robusta former för den.

Projektet består av flera delar, bl.a. gjordes intervjuer på gårdar i de deltagande länderna. Frågor ställdes rörande djurhållning och växtodling, inköp och försäljning, ekonomiska data, arbets-situation m.m. Data har också modellerats för att se hur gårdar av olika slag påverkas av förändringar i klimat eller priser. Dessutom har jämförande studier gjorts på försöksgårdar.

Stor variation mellan gårdar

De 16 svenska ekologiska gårdar som deltog ligger främst i landets norra halva. I studien medverkade även lantbrukare från Tyskland, Belgien, Österrike, Schweiz, Frankrike samt Italien. På de totalt drygt 100 gårdarna fanns många olika kombinationer av djurslag. I tabell 1 visas de vanligaste.

Tabell 1. De vanligaste djurslagskombinationerna samt i vilka av de deltagande länderna de oftast förekom

Djurslag	Land där kombinationen är vanligast
Dikor + får	Sverige, Frankrike
Dikor + fjäderfä	Frankrike, Tyskland
Dikor + grisar	Frankrike
Mjölkkor + fjäderfä	Tyskland, Belgien
Mjölkkor + grisar	Tyskland
Mjölkfår + getter	Italien

De besökta gårdarna hade en medelareal på 95 ha, men variationen var stor, från 12 till 500 ha, om man räknar in s.k. "rangeland". Det var främst de italienska gårdarna som hade en hög andel av sådan mark, där deras stora hjordar med får och getter gick på bete.

Gårdarnas grödval och växtföljd varierar beroende på klimatzon m.m. Exempel på grödor som odlas är lusern, potatis, vete, speltvete, korn, råg, raps, bönor, frukt och grönsaker, men naturligtvis även mycket vall, särskilt på de gårdar som har idisslare. Tabell 2 visar några egenskaper hos de svenska respektive franska gårdar som hade får och dikor.

Tabell 2. Egenskaper hos gårdar med får och dikor på svenska respektive franska gårdar, medeltal (min-max)

	Sverige (11 gårdar)	Frankrike (7 gårdar)
Jordbruksareal, ha	108 (42-267)	75 (22-116)
Andel vall inkl. naturbeten o dyl.	85 % (57-100)	80 % (45-93)
Vanlig växtföljd	3-6 år vall, 1-2 år spannmål o/el grönfoder	4-7 år vall, 2-4 år spannmål o/el grönfoder
Antal heltidsarbetande	1,4 (0,7-2)	1,8 (1-4)
Antal dikor	25 (10-50)	31 (3-64)
Antal tackor	45 (10-235)	139 (18-220)
Andel direktförsäljning	49 % (2-100)	44 % (0-95)

Bete och foder

Hö är vanligast som grovfoder på de franska gårdarna, medan det i Sverige är mest rundbalsensilage som används. Att kunna ha samma foder till flera djurslag sågs av många lantbrukare som positivt. Samtidigt kunde olika partier av vallfodret användas till olika djurkategorier, då exempelvis får har behov av ett vallfoder med lägre fiberhalt jämfört med dikor.

Betesperioden varierar från ca 5 månader på de svenska gårdarna till bete året om på flera av de italienska. I Frankrike är djuren normalt på bete ca 9 månader om året. Många gårdar har sambete mellan sina djurslag hela eller del av säsongen, medan

Lokala raser fanns på flera gårdar i projektet, här ses härjedalsfår.

man på andra låter ett djurslag beta före det andra under samma betessäsong. Alla italienska och de flesta franska gårdarna hade något av dessa system, men bara ett fåtal av de svenska. På en av de svenska gårdarna händer det att kvigor betar på våren där tackor och lamm sedan släpps i juli. De flesta svenska gårdar med nöt och får har dock bete med de båda djurslagen vartannat år på delar av sin areal.

Bete efter tröskade grödor förekommer på flera franska gårdar. Vanliga grödor för detta är vete, bovete, korn och även raps, men det är oftast bara ett fåtal dagar som djuren går på dessa grödor.

Ljust och luftigt fårstall på en av de svenska gårdarna.

Produktionens styrkor och svagheter

Lantbrukarna fick ange vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot de ser i den typ av produktion de har. Många nämnde att det är berikande för en själv att ha flera djurslag. Det är också en trygghet att ha flera ben att stå på i sin produktion och såväl arbete som inkomst

blir mer utspritt över året. Det är också bra vid direktförsäljning att ha flera olika produkter att erbjuda.

Flera av lantbrukarna nämnde att alternerande bete med olika djurslag minskar parasitbelastningen. Att får och getter betar på annat sätt och delvis väljer andra arter än kor, t.ex. mer buskar, är en annan fördel, liksom att olika djurslag kan vara lämpliga på olika typer av betesmark. Genom att det ena djurslaget kan äta vad det andra ratar används betesmarkerna effektivt och håller längre. En österrikisk producent sa som exempel att det som fåren lämnar kan åsnorna beta, och det åsnorna lämnar kan hästarna äta. En av de svenska lantbrukarna påpekade att fåren

Forts. nästa sida

gör ett bra jobb med att hålla tillbaka skräppor om de får beta dem i ett tidigt stadium.

Att ha flera djurslag kräver mer kunskap och ger till viss del mer jobb. Det kan vara både en fördel och en nackdel att arbetstoppar infaller vid olika tidpunkter. Stängslingen tar mer tid när den måste anpassas för olika djurslag. Några nämnde att reglerna för EU-stöden inte alltid är så väl anpassade för denna typ av gårdar. Men, flera av lantbrukarna hävdade att de inte kunde se några svagheter i att ha flera djurslag.

Foto: Marie Destrue

Byggnaderna är ofta enkla. Här hålls får och kor tillsammans på en av de franska gårdarna.

Studier på försöksgårdar

I en fransk studie jämfördes bete med bara får, bara nöt eller båda djurslagen ihop. Sambete var positivt för fåren. Lammen hade större daglig tillväxt och alla lamm från det systemet blev slaktfärdiga på bete. Detta gav lägre kostnader för kraftfoder och byggnader. Det gav även en minskning av mängden växthusgaser och icke-förnybar energi per kg levande vikt. För köttjuren hade sambetet ingen inverkan på produktion, ekonomi eller miljö.

I tidigare studier har man konstaterat att sambete med nöt minskar parasitbördan hos lamm. Det är mindre känt om det finns motsvarande effekt hos nöt. På en schweizisk försöksgård provades därför sambete och man studerade effekten på parasiter enbart på nöten. Man såg en tendens till färre parasitägg i träcken hos stutarna som sambetade, men effekten var inte statistiskt signifikant.

Foto: Bernadette Oehen

Betet är viktigt i ekologisk produktion, som på denna schweiziska gård.

Modellering

Med utgångspunkt från de sju franska gårdarna med dikor och får gjordes simulering av olika scenarier rörande produktionsinriktning, ekonomi m.m. Arbetet pågår, men några tendenser man

sett är att förändringar i vallens avkastning har stor inverkan. Minskning av antalet djur per hektar minskar i de flesta fall risken och förbättrar gårdens uthållighet. Att lägga till ytterligare ett djurslag kan öka inkomsten och minska risken.

Positiva avvikare

... kan de gårdar kallas som enligt de insamlade data hamnade högt rörande flera sätt att beräkna uthållighet och produktivitet. Några faktorer som utmärkte dessa gårdar var:

- Hög nivå av självförsörjning med foder
- Diversifiering (olika djurslag och raser, olika växtslag)
- Andra aktiviteter (vidareförädling, direktsäljning, energiproduktion m.m.)
- Materialflöden mellan produktionsgrenar (t.ex. biprodukter som foder till grisar, stallgödsel på åkern, halm för strö)
- Bete i växtföljden
- Sambete eller alternerande bete mellan djurslag
- God planering
- Medarbetare som hjälper till och som gör så att man får fritid

Foto: Severin Hübner

I en tysk delstudie har man provat sambete mellan kvigor och broilers.

Framtiden

Att ha fler än ett djurslag kan vara en väg mot ett mer hållbart jordbruk. Genom att ha flera ben att stå på kan man som producent vara bättre rustad i en osäker framtid. Kanske skulle flera svenska producenter försöka sig på detta, och kanske med lite andra djurkombinationer än de som nu är vanligast. Samarbete mellan granngårdar med olika djurslag kan också ge en del av de fördelar som nämnts.

Projektet finansieras av EU:s fond Core Organic Cofund och avslutas under hösten. De institutioner som medverkar är, förutom SLU, BOKU (Österrike), CRAW (Belgien), FiBL (Schweiz), Forschungsring (Tyskland), IDELE (Frankrike), ITAB (Frankrike), Thünen Institut (Tyskland), Università degli Studi della Tuscia (Italien) samt franska INRAE som koordinerar arbetet.

Gun Bernes, SLU, Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap, tel: 070-296 51 89, e-post: gun.bernes@slu.se

David Parsons, SLU, Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap, tel: 090-786 87 14, e-post: david.parsons@slu.se

Leonardo Monteiro, SLU, Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap, tel: 090-786 81 16, e-post: leonardo.monteiro@slu.se

Lästips:

Projektet Mixenable finns på Facebook.

Bernes, G., Parsons, D. & Blanc, M. 2019. Fler djurslag på gården? Sveriges lantbruksuniversitet. Nytt från institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap 5.

Svenska Vallföreningens **Sommarmöte** 22–23 juli

I som vanligt strålande väder (kanske lite alltför strålande för många av våra medlemmar) genomfördes Svenska Vallföreningens traditionella Sommaröte 22–23 juli i Norra Skaraborg på temat ”Vallen som motor i landskapet”. Ett 60-tal personer med stort vallintresse deltog i mötet som hade Norrqvarn Hotell och Konferens, som ligger utanför Lyrestad längs Göta kanal, som utgångspunkt för de olika besöken i trakten. På grund av pandemin åkte vi i egna bilar.

Första besöket gjorde vi på Sötåsens Naturbruksgymnasium för att studera deras bioraffinaderi, en försöksanläggning för utvinning av olika fraktioner ur grönmassa och ensilage för utfodring till idisslare och grisar, och kanske på sikt som mänsklig föda. Verksamheten drivs i det treåriga EU-projektet Green Valleys i ett svensk-danskt forskningssamarbete.

På Sötåsen skulle vi också ha fått en demonstration av den nyutvecklade multivallskördaren för olika moment från slåtter till strängläggning. Syftet med den är att undvika jordinblandning, minska jordpackning och bevara baljväxterna i vallen. Maskinen är utvecklad av vår medlem köttproducenten Inge Karlsson, en genom åren flitig deltagare på våra Sommaröten. Tyvärr hade maskinen drabbats av en sönderkörning men vi kunde ta del av videomaterial.

Nästa stopp var Ekby Foder, en hästfoderproducent med 850 ha vall som producerar och säljer grovfoder för alla kategorier av hästar. Intressant var förhållandet till marknaden då man väljer kräsna och resursstarka kunder och att man inte producerar mer än vad man sålt i förväg under vintern utan hellre hackar ned överskott av vall än konkurrerar i en realisation på en överskottsmarknad.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

På Ekby Foder har allt foder livstidsgaranti, alla balar är fyrkantiga och allt foder är analyserat med levereras över hela Skandinavien.

Sista stoppet för dagen gjordes på Vadsbo Mjölk. För 20-talet år sedan bildades Vadsbo Växtodling genom att slå ihop mindre jordbruksenheter för att utnyttja stordriftsfördelar. Därefter har man gått vidare i förädlingskedjan med mjölkproduktion. Idag finns 2650 ha åker och 1340 årskor som sköts av ett 40-tal medarbetare. Ägare är åtta lantbrukare i Mariestad, Töreboda och Skövde.

Efter middag, umgänge och övernattnig på Norrqvarn bilade vi ut på Torsö i Väner för besök hos Elisabeth och Hans Thisner på Fågelö Gård. Gården ägs av Skara stift men har under årens lopp haft många olika ägare. Ägarelängden är känd sedan 1312 då biskopen i Skara ägde gården. Till gården hör 175 ha åker och

45 ha naturbeten i ekologisk produktion. Tack vare samarbete med Torsö Mjölk får man in vall i växtföljden och tillgång till stallgödsel.

Torsö Mjölk och familjen Olsson var naturligen nästa stopp, en ekologisk gård med stor avkastning (12 500 kg ECM/år), fyra nya robotar (2 blå och 2 röda) och 350 ha växtodling. Företaget utgör basen för samarbetet med flera ekoväxtodlingsgårdar. Vi tittade på deras betesstrategi och diskuterade svårigheten att kombinera bete med robotmjölkning.

Lunch intogs på Dillö vid Vänerstranden där vi besökte Madeleine Boström och Åke Andersson på Västergården. De kombinerar ekologisk nötköttsproduktion på naturbetesmarker med bo på lantgård, badbalja och köttförsäljning, samt matservering som vi fick ta utmärkt del av.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Hos Madeleine Boström och Åke Andersson på Västergården i Dillö intill Vänerstranden skapas mervärden för kunden på olika sätt.

Efter eftermiddagsfika skingrades sällskapet för denna gång för hemfärd. Vi konstaterade att vi bjudits på en intressant mix av företagande på landsbygden med vallen som gemensam resurs. Vi fick också höra många egna observationer och slutsatser om odlingen som ofta kan bekräftas eller avfärdas med forskningsresultat. Mera forskning och försök kring vall- och betesfrågor efterlystes dock. Vi tackar Skaraborgs vallförening för ett spännande och perfekt genomfört program med ordföranden Sofia Kämpe i samverkan med sin styrelse och övriga medhjälpare.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Anders Carlsson, Skogsgård visade hur han praktiskt kan hålla koll på tillväxt och avkastning i sin betesvall.

Lars Jakobsson, Blyberga, tel: 070-648 27 22,
e-post: lars.blyberga@outlook.com

Årets Vallmästare 2022!

Sökes!

Nu är det dags att nominera kandidater till Årets Vallmästare 2022. Vem som helst kan nominera duktiga vallodlare till titeln och det går också bra att som lantbrukare nominera sig själv. Det finns inga okvalificerade kandidater – ju starkare startfält desto mer hedrande förstapris!

Tävlingen Årets Vallmästare är till för att uppmärksamma duktiga odlare som tack vare en genomtänkt strategi lyckas med konsten att skörd efter skörd ta hem ett grovfoder av jämn kvalitet och som är väl anpassat till den egna gårdens produktion.

I juryn ingår representanter för tidningarna Husdjur och Nötkött, Svenska Vallföreningen, SLU, Gård & Djurhälsan samt Växa Sverige. Tävligen sponsras av Växa Sverige som belönar vinnaren med två timmars gratis rådgivning och fyra grovfoderanalyser. Borgeby Fältdagar är partner till tävlingen och bjuder vinnaren på övernattnings samt inträde till sin förkonferens och sina fältdagar nästa år.

Tävlingen Årets Vallmästare är öppen för alla mjölk- och nötköttsproducenter i Sverige. Nomineringstiden pågår fram till den **15 december**.

Läs mer: www.husdjur.se eller

<https://www.vxa.se/tidningen-notkott/>

Linda Grimstedt, Tidningen Husdjur, tel: 010-471 09 42, e-post: linda.grimstedt@vxa.se

EGF-konferens 26–30 juni 2022 i Caen, Normandie

Vi hoppas innerligt att den 29:e konferensen arrangerad av European Grassland Federation (EGF) kan genomföras fysiskt i det vackra Normandie på Frankrikes västkust! Denna landsdel är känd för sina permanenta beten samt högkvalitativ ost, smör och gräddor producerad av normandiska kor. Området har också mycket köttdjur och hästar som nyttjar vall och bete, och vissa marker ges ersättning för bevarande av den biologiska mångfalden.

Temat för konferensen är ”Grassland at the heart of circular and sustainable food systems”. Du hittar mer information och kan så småningom anmäla dig på <https://egf2022.symposium.inrae.fr>

Årsmöte

tisdagen 9 november 2021 på Alnarp

Svenska Vallföreningens årsmöte förläggs i år i samband med Alnarps Mjölkdag.

*Framtidsfrågor, hållbarhet och innovationer
för mjölken med vallen i centrum*

Mer information och kallelse: Svenska Vallbrev 2021:6.

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2021.

Manusstopp Utgivning

Nr 6 24 sep 22 okt
Nr 7 12 nov 10 dec

Redaktionskommitté: Nilla Nilsdotter-Linde, ansvarig utgivare,

tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsdotter-Linde@slu.se

Gun Bernes, tel: 070-296 51 89, e-post: gun.bernes@slu.se

Redaktion och layout: Irène Persson,

tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 500 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

Trygg med SiloSolve FC!

Ett grovfoder som ensileras snabbt spar på den dyrbara näring du skördar. Att dessutom kunna känna sig trygg med att silon inte tar värme när du har öppnat den är väl skönt?

SiloSolve FC hjälper dig att få ett välensilerat grovfoder och ger dig möjlighet att öppna din silo tidigt. Produkten är även lätthanterlig och ofarlig för både människor och maskiner.

Nyfiken på
att veta mer?

Scanna qr-koden

Välj kvalitetsfrö
till din vallodling!

Vi rekommenderar
blandningarna:

Härdig, Gräsvall,
Rustik + OptiVall

Skånefrö

FÖR EN GRÖNARE TILLVÄXT